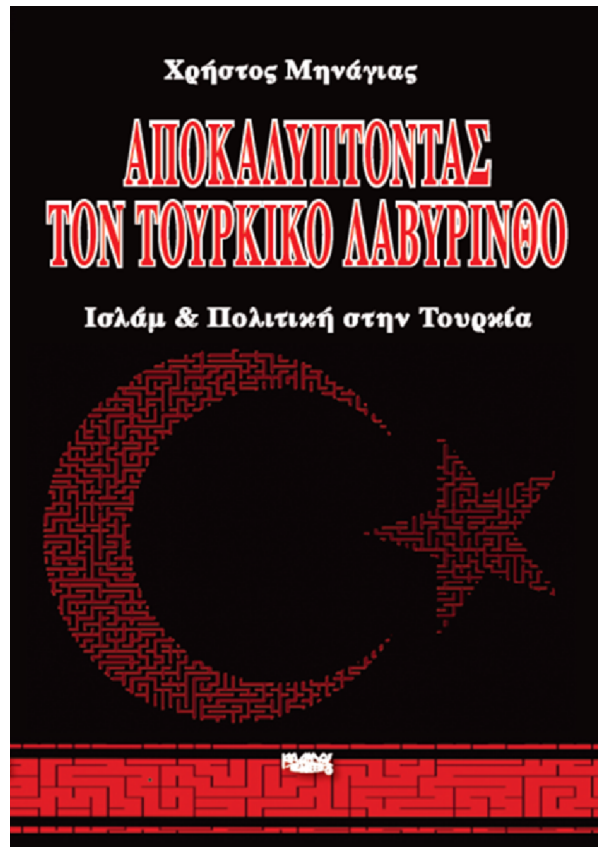

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ

Ισλάμ και πολιτική στην Τουρκία

Του Χρήστου Μηνάγια
minagias@gmail.com, τηλ. 6948260485

Κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις ΚΑΔΜΟΣ (τηλ. 2310252320, Ερμού 48 Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 54623) το βιβλίο του Χρήστου Μηνάγια με τίτλο: **«ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ, Ισλάμ και πολιτική στην Τουρκία»**.

Ο Χρήστος Μηνάγιας γεννήθηκε το 1960 στην Ελευθερούπολη Καβάλας. Το 1978 εισήχθη στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων απ' όπου αποφοίτησε το 1982 ως ανθυπολοχαγός πεζικού.

Ως αξιωματικός υπηρέτησε σε διάφορες Μονάδες Πεζικού και Επιτελεία, σε κρίσιμες θέσεις στο εξωτερικό, καθώς επίσης στα Τμήματα Τουρκίας των Διευθύνσεων Πληροφοριών του ΓΕΣ και του ΓΕΕΘΑ, απ' όπου και αποστρατεύθηκε, με τη βούληση του, με το βαθμό του ταξίαρχου.

Είναι απόφοιτος της Σχολής Εθνικής Αμύνης, της Ανωτάτης Σχολής Πολέμου, όλων των Σχολείων Πεζικού, της Σχολής Αλεξιπρωτιστών και της Στρατιωτικής Σχολής Ξένων Γλωσσών (τμήμα τουρκικής γλώσσας).

Φοίτησε στη Διακλαδική Σχολή Άμυνας της Γαλλίας (Collège Interarmées de Défense) όπου του απενεμήθησαν το πτυχίο Ανώτερων Αμυντικών Σπουδών (επιπέδου ΜΑΣΤΕΡ ή διδακτορικών σπουδών) και το πτυχίο Ανώτερων Στρατιωτικών Σπουδών. Επίσης, σπούδασε στο Κέντρο Διπλωματικών και Στρατηγικών Σπουδών (Centre d' Etudes Diplomatiques et Strategiques) και του απενεμήθη μεταπτυχιακός τίτλος Ανώτερων Διπλωματικών Σπουδών από την πρεσβεία της Γαλλίας στην Ελλάδα.

Είναι ιδρυτικό μέλος της Ακαδημίας Στρατηγικών Αναλύσεων, μέλος του Συνδέσμου Επιτελών Εθνικής Άμυνας (Σ.Ε.ΕΘ.Α.), ιδρυτικό μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ) και ενίοτε διδάσκει σε στρατιωτικές σχολές.

Επίσης, το 2010 εκδόθηκε το βιβλίο του «*Η Γεωπολιτική Στρατηγική και η Στρατιωτική Ισχύς της Τουρκίας*» (εκδόσεις Τουρίκη), ενώ είναι τακτικός αρθρογράφος επί θεμάτων Τουρκίας στην ιστοσελίδα www.geostrategy.gr και άρθρα του έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες, περιοδικά και ιστοσελίδες της Ελλάδος και της Κύπρου. Ομιλεί αγγλικά, γαλλικά και τουρκικά.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το εν λόγω βιβλίο παρατίθενται ακολούθως:

Καθώς οι Τούρκοι αναζητούσαν την πολιτιστική ταυτότητα τους, εμφανίσθηκαν διάφορες τάσεις και θεωρίες, γεγονός που συνετέλεσε στη δημιουργία μιας μορφής πολιτιστικού πολέμου και πολιτικών παρεμβάσεων. Εξάλλου, μετά το 1922, η Τουρκία βιώνει μια σοβαρή ιδεολογική σύγκρουση, η οποία έχει σαν συνέπεια την κόπωση της τουρκικής κοινωνίας και τη δημιουργία αντιδράσεων με πολιτικά χαρακτηριστικά. Σημειωτέον ότι, η πόλωση αποτελεί ένα δομικό πρόβλημα στην τουρκική πολιτική ζωή και πηγάζει από τη μορφή και την οργάνωση του πολιτικού συστήματος της χώρας.

Τις δεκαετίες που μεσολάβησαν δεν συγκρούσθηκαν απλώς δύο αντιμαχόμενες πλευρές αλλά δύο τρόποι ζωής με δύο διαφορετικές ιδεολογίες που δίδουν την εντύπωση ότι η Τουρκία έχει διαχωριστεί στα δύο. Η ρεπουμπλικανική, επιστημονική και κοσμική σκέψη από τη μια πλευρά και η θρησκευτική ισλαμική σουνιτική ταυτότητα από την άλλη. Ωστόσο, οι ενδογενείς αδυναμίες των φιλελεύθερων και αριστερών τάσεων είχαν σαν αποτέλεσμα η ιδεολογία του εθνικισμού, αφενός να υιοθετηθεί από όλους τους πολιτικούς και θρησκευτικούς φορείς-οργανώσεις, αφετέρου να εδραιωθεί θεσμικά σε όλες τις βαθμίδες του τουρκικού κρατικού μηχανισμού.

Επίσης, το πολιτικό Ισλάμ χρησιμοποιήθηκε ως μια παρεμβαλλόμενη ζώνη μεταξύ της ιδεολογίας της δεξιάς και των αριστεριστών, ενώ η ταχεία εξάπλωση του ισλαμικού ρεύματος αντιμετωπίζεται ως ένας παράγοντας ενδυνάμωσης της πολιτιστικής και κοινωνικής ισχύος της χώρας. Εκτός τούτου, ο κεμαλισμός και το πολιτικό Ισλάμ αποτελούν τις δύο όψεις ενός νομίσματος, διότι όσο ανάγκη έχει ο κεμαλισμός το πολιτικό Ισλάμ την ίδια ανάγκη έχει και το πολιτικό Ισλάμ από τον κεμαλισμό. Για το λόγο αυτό η διαμάχη του στρατιωτικού κατεστημένου με το καθεστώς Erdoghan θα πρέπει να εκληφθεί αποκλειστικά και μόνο ως ένας

«ασύμμετρος πόλεμος» για το ποιος θα κατέχει την εξουσία της χώρας. Υπό αυτήν την έννοια, οι Τούρκοι άρχισαν να διερωτώνται εάν, με το πρόσχημα του εκδημοκρατισμού της χώρας, η στρατιωτική χειραφέτηση αντικαταστάθηκε από μια πολιτική δικτατορία και ένα τουρκο-ισλαμικό εθνικιστικό καθεστώς.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται προσπάθεια καταγραφής των πολυδιάστατων παραγόντων που συνθέτουν την εσωτερική κατάσταση της Τουρκίας. Όλα τα στοιχεία του βιβλίου αποτελούν προϊόν προσωπικής έρευνας του συγγραφέα μέσω τουρκικών βιβλίων, μελετών τουρκικών πανεπιστημίων και κέντρων στρατηγικών μελετών, περιοδικών, ΜΜΕ, του διαδικτύου κ.ά., ενώ οι μεταφράσεις όλων των κειμένων έγιναν από τον ίδιο. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατά βάση τουρκικές, με σκοπό ο Έλληνας αναγνώστης να κατανοήσει την τουρκική πραγματικότητα και να προσεγγίσει τον τρόπο σκέψης των Τούρκων κάτω από το δικό τους πρίσμα.

Αρχικά, περιγράφεται το τουρκικό πρόβλημα, καθώς επίσης η αναζήτηση της πολιτικής και πολιτιστικής ταυτότητας των Τούρκων μέσω διαφόρων ιδεολογιών. Στη συνέχεια αναλύεται ο θρησκευτικός εθνικισμός και η απήχηση των θρησκευτικών αδελφοτήτων στην τουρκική κοινωνία που έχουν ως στόχο την παρέμβαση του κράτους στον τρόπο ζωής των πολιτών, την επιδίωξη δημιουργίας μιας μονοτυπικής κοινωνίας, καθώς επίσης τη διαφύλαξη και διάδοση του τουρκικού πολιτισμού.

Όλες οι τουρκικές κυβερνήσεις, με την προβολή της στρατηγικής αξίας της χώρας τους προσπαθούν να αποπροσανατολίσουν το διεθνή παράγοντα και την τουρκική κοινή γνώμη σχετικά με τα σοβαρά εσωτερικά προβλήματα που υπάρχουν, δεδομένου ότι η εσωτερική κατάσταση της χώρας θυμίζει παρτίδα σκάκι. Άλλωστε, οι παθογένειες και τα προβλήματα που τεκμηριώνουν την άποψη αυτή προκύπτουν από την ανάλυση που γίνεται σε ό,τι έχει να κάνει με τον αγώνα επιβίωσης του βαθέως κράτους, την πολιτική αφομοίωσης των μειονοτήτων και το κουρδικό πρόβλημα, από την οποία εξάγεται το συμπέρασμα ότι η δυσλειτουργία των δημοκρατικών θεσμών της χώρας είναι διαχρονική και πολύ δύσκολα ανατρέψιμη αν όχι αδύνατη.

Επίσης, δύο άλλοι παράγοντες που εγείρουν έντονους προβληματισμούς για το μέλλον της Τουρκίας αποτελούν η δημογραφική ανισορροπία και η οικονομική κατάσταση της χώρας, δεδομένου ότι από τα στοιχεία που παρατίθενται στο παρόν βιβλίο καθίσταται σαφές ότι: α. Ο πληθυσμός της Τουρκίας είναι πολυποίκιλος, με συνέπεια η συνοχή του να παρουσιάζει σοβαρά ενδημικά προβλήματα και πολλά τρωτά σημεία. β. Η πορεία της τουρκικής οικονομίας είναι αβέβαιη κι απαιτεί μια νέα θεώρηση των πραγμάτων.

Συνεπώς, όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν ότι παρόλο που η νέα πολιτική πραγματικότητα στην Τουρκία απελευθερώθηκε από τη χειραφέτηση του κεμαλικού πολιτικού καθεστώτος, διατηρεί πολλά από τα χαρακτηριστικά της κεμαλικής αντίληψης, τα οποία της δημιουργούν μια σύγχυση ιδεολογιών και αλαζονεία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
Τουρκικό πρόβλημα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
Συντηρητισμός και πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
Τουρκο-ισλαμισμός και θρησκευτικός εθνικισμός
➤ Ανάδειξη του τουρκο-ισλαμισμού
➤ Θρησκευτικός εθνικισμός
➤ Θρησκευτικές αδελφότητες *cemaat* και *tarikats*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
Το βαθύ κράτος στην Τουρκία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
Κουρδικό πρόβλημα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6
Δημογραφική ανισορροπία στην Τουρκία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7
Η οικονομική κατάσταση στην Τουρκία

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A´ Σχέδιο επιχειρήσεων *Balyoz* (Βαριοπούλα)

B´ Σχέδια επιχειρήσεων *Çarşaf* (Σεντόνι) και *Sakal* (Γενειάδα)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ